

1. POLAZIŠTA

1.1. POLOŽAJ, ZNAČAJ I POSEBNOSTI PODRUČJA OPĆINE U ODNOSU NA PROSTOR I SUSTAV ŽUPANIJE I DRŽAVE

1.1.1. TEMELJNI PODACI O STANJU U PROSTORU

Današnje upravno-teritorijalno ustrojstvo Republike Hrvatske uređeno je Ustavom Republike Hrvatske, Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN br. 90/92., 29/94. i 10/97.). Vukovarsko-srijemska županija konstituirana je 16. travnja 1993. godine. Sjedište Županije je u Vukovaru, a privremeno sjedište je u Vinkovcima. Županija, u kojoj se nalazi općina Drenovci, ima površinu od 2.444 km² površine. Prema popisu stanovništva iz 1991. godine imala je 231.187, a 2001. godine 204.768 stanovnika. Gustoća naseljenosti 1991. iznosila je 94,59 st/km², što je nešto iznad republičkog prosjeka koji je bio 84 st/km², a gustoća 2001. godine iznosila je 83,78, a što je rezultat događanja početkom devedesetih godina. Područje Županije podijeljen je na 30 novih jedinica lokalne samouprave i to četiri Grada i 26 Općina od kojih je jedna Općina Drenovci.

Općina Drenovci prostire se na 200,02 km²; prema popisu stanovništva 1991. godine imala je 7202, a 2001. g. 7424. stanovnika, koji su živjeli u statistički promatrano 5 naselja: **Drenovci, Đurići, Posavski Podgajci, Račinovci i Rajevo Selo**. Proizlazi da je gustoća stanovništva Općine 1991. godine iznosila 36,01 st/km², odnosno 37,12 st/km² 2001. godine. Prema navedenim podacima proizlazi da Općina Drenovci u županiji sudjeluje s 8,18% u površini, 3,63% u broju stanovnika Županije. Uspoređujući kretanje broja stanovnika uočavamo da stanovništvo Županije u razdoblju 01/91 (indeks 0,86) lagano pada. U istom periodu kretanje broja stanovnika Općine, pokazuje porast sa indeksom 1,03.

ŽUPANIJA VUKOVARSKO- SRIJEMSKA	Površina		Stanovnici				Gustoća stanovništva
			Popis 1991.		Popis 2001.		G _{nst 2001}
	km ²	%	broj st.	%	broj st.	%	br. st./km ²
ŽUPANIJA UKUPNO	2444,48	100	231187	100	204768	100	83,76
Općina DRENOVCI	200,02	8,18	7202	3,11	7424	3,63	37,12

TABLICA 1: TEMELJNI PODACI O STANJU U PROSTORU

Najveće tri Općine (jedinice lokalne samouprave) su: Općina Nijemci, 224,69 km², Općina Drenovci 200,02 km², Općina Vrbanja 191,00 km². Najmanje tri su: Općina Jarmina 12,94 km², Općina Negoslavci 21,12 km² i Općina Vođinci 21,27 km².

1.1.1.1. Smještaj, geoprometni položaj i veličina

Vukovarsko srijemska županija smještena je u krajnjem istočnom dijelu Slavonske nizine, odnosno Republike Hrvatske. Općina Drenovci smjestila se u istočnom ravničarskom dijelu Županije na prostoru spačvanskog bazena. Jugozapadni rub promatranog prostora definiran je rijekom Savom, a istočni kompleksom spačvanskih šuma. Teren je po svojim karakteristikama ravničarski, s površinama koje su po namjeni šume ili poljoprivredno zemljište. Od visokih voda rijeke Save prostor je zaštićen obrambenim nasipom. Općina, ima razmjerno povoljan geoprometni položaj, obzirom da u neposrednoj blizini njenog prostora prolaze važni državni i međudržavni prometni (cestovni i željeznički) koridori. Iako su čvorišta kako postojeća, tako i planirana na navedenim prometnim koridorima, izvan prostora Općine to ne umanjuje njen povoljan geoprometni položaj.

1.1.1.2. Prirodne svojstvenosti kraja

Reljefne svojstvenosti i geološka obilježja.

Osnovna reljefna osobina područja Općine Drenovci je monoton ravničarski teren. Od nešto nižeg područja na sjeveru općine (Desičevo-Tromeđa 80-81 m.n.m.) do središnjeg dijela općine s nadmorskim visinama naselja i do 85,0 m.n.m. Nizak kraj s visokom podzemnom vodom u prošlosti je često bio plavljen. Posljedica toga je i smještaj naselja na tzv. "gredama" tj. nešto višim potezima koji su osiguravali kakvu-takvu sigurnost od visokog vodostaja Save.

Geološki, područje Općine Drenovci pripada nasutoj ravnici Posavine. Za nju je karakteristično da se nakon taloženja gornjih pontskih naslaga nastavlja taloženje tzv. "paludinskih naslaga" u velikoj debljini, koje se spuštaju pod mlade pleistocenske taložine produžujući se podzemno do južnih obronaka Fruške gore. Lijeva strana doline Posavine bila je izvrnuta i intenzivnijim tektonskom spuštanjem. Savska potolina je izrazita tektonska graba, koja je ispunjena kvartarnim naslagama. Kvartarne naslage u savskoj potolini razvijene su u raznim sedimentno-petrografskim facijesima. Litološki su predstavljene raznim glinama, laporima, pijescima, šljunkom, brečama, konglomeratima, ugljenim naslagama, praporom i prapornim ilovinama. Osobito su rasprostranjene fluvijalne i lakustičke naslage.

Rijeka Sava u svom donjem toku nosi fini pjeskovito-muljeviti materijal koji se na obalama taloži stvarajući pjeskovite aluvijalne naplavine. Iz toga razloga na području općine Drenovci moguće je eksploatirati pijesak iz Save.

Prostor Općine Drenovci geomorfološki pripada prostoru Bosutske nizine, koja je sastavljena od mladih kvartarnih sedimenata. Među njima su najraširenije naslage močvarnog i pretaloženog prapora, dosta glinovite, a ponekad i pjeskovite. Najmlađi elementi sastava su muljeviti i organsko-barski sedimenti najnižih dijelova kraja i plavljeni pjeskoviti aluvij (poloj) duž toka Save. Kvartarne naslage u prisavskoj ravnici su nevezane klastične naslage međuzrnske poroznosti. Na širem prostoru se izdvajaju sedimenti čiji litološki sastav čine aluvijalni nanos pijeska, praha, gline, uglavnom prekriven glinovito barskim sedimentom eolskim pijeskom i resedimentiranim lesom. Područje općine se odlikuje srednjom izdašnošću i provodnošću, te su mogući objekti prosječne izdašnosti do 20 l/s.

Vode

Južno od općine, prostor uz Savu, koji obuhvaća naselja Račinovci i Đurići, a proteže se južno od Rajevog Sela u hidrogeološkom smislu sačinjava aluvijalni nanos šljunka, pijeska, glinovitog pijeska, praha i gline, koji je uglavnom prekriven glinovito pjeskovitim barskim sedimentom i resedimentiranim lesom. Izdašnost je vrlo dobra, kao i provodnost. Mogući su bunari s prosječnom izdašnošću većom od 50 l/s.

Od značajnijih objekata za zahvat vode postoje bunari u Drenovcima i Posavskim Podgajcima. Zahvaćeni su vodonosni slojevi na dubini od 26-34 m i 37-45 m kod Podgajaca te 35-39 m i 41-49 m u Drenovcima. Optimalna izdašnost bunara u Podgajcima je 26 l/s, a bunara u Drenovcima 15 l/s. Bogatstvo vodenih masa u vidu tekućica, podzemne vode i stajačica, karakterizira prostor Općine Drenovci. Voda je bila jedan od najvažnijih činilaca razvoja ovog područja, a diktirala je razvitak naselja, način stanovanja i djelatnost ljudi.

Imajući u vidu veliku važnost i značajan utjecaj vode potrebno je razmotriti hidrološke elemente kao i njihov utjecaj na formiranje postojećeg stanja. Već je napisano da područje općine Drenovci obiluje mnoštvom većih i manjih vodotoka kanala i bara. Južnim dijelom protiče rijeka Sava, a tu su i vodotoci Obošnica, Teča, Konuša, Drenovača, Božulo, Bistra i niz manjih. Podzemne vode pod utjecajem su Save te gotovo prate njen režim. Sve vodene formacije nastale su djelovanjem hidroloških faktora koji su pak u stohastičkoj vezi s nizom geografsko-fizičkih činilaca, od kojih su najznačajniji klimatski elementi (oborine, temperatura, relativna vlaga i isparavanje).

Na širem području dominiraju hidromorena tla u kojima prevladavaju pjeskovito šljunkoviti sedimenti prekriveni površinskim slojem glinovitog karaktera. U duljim dijelovima nalazimo pomiješan šljunak i pijesak, a neposredno uz vodotok postoji zona pjeskovito muljevitih nanosa. Raširenost nevezanih i poluvezanih stijena i stijenski kompleksi s integranularnom poroznošću i često velikom propusnošću pogoduju značajnoj infiltraciji vodenih taloga. Sava je najveći vodotok ovog područja. Karakterizira je kišno-snežni režim s glavnim maksimumom u ožujku (sekundarni maksimum javlja se u prosincu) i glavnim minimumom u kolovozu. Površina sliva do vodomjerne stanice u Županji iznosi 62.891 km², srednja protoka 1.198 m³/s, a specifični dotok 19,1 l/s/km². Drugi po veličini vodotok, Bosut, glavni je otplavni recipijent hidromelioracijskog polja Biđ-Bosut. Mali uzdužni pad doline Biđ-Bosut koja je gotovo paralelna sa Savom onemogućava brzu i efikasnu odvodnju, pa dolazi do zadržavanja vode i zamočvarivanja terena. Uzdužni pad Bosuta izrazito je mali pa to znatno otežava odvodnju, kako njegovih voda, tako i voda pritoka. Ostali vodotoci vodu dobivaju uglavnom od oborina pa je i režim u velikoj ovisnosti o njima. Drugi značajan izvor vodnih količina su podzemne vode.

Seizmičnost

Prostor Općine Drenovci je prostor koji je relativno udaljen u odnosu na seizmički aktivna područja. Najbliža seizmička aktivna područja u ovom prostoru su epicentralna područja Dilj gore i Belog Manastira. Na djelovanje seizmičkih sila velikog utjecaja imaju karakteristike terena, tj. njegove geološke i geomorfološke osobine. Budući da je ovo područje ravničarski teren u neposrednoj blizini rijeke Save, to su i osobine tla

nepovoljne s obzirom na djelovanje seizmičkih sila. Cijelo područje općine je prostor mlade geološke građe, sastavljeno od mladih kvartarnih sedimenata u čijem sastavu su aluvijalni nanosi pijeska, praha, gline, barski sedimenti, eolski pijesak i les.

Osnovni stupanj seizmičnosti ovog područja stoga je moguće ocijeniti na temelju kompleksnih seizmoloških, neotektonskih i seizmotektonskih istraživanja šireg područja i najbližih epicentralnih područja. Na temelju ovako izvršenih istraživanja, na ovom prostoru je moguće očekivati potrese magnituda 5,5 do 6,0. Maksimalni intenzitet potresa koje je moguće očekivati na ovom području iznosili bi do 6°MCS ljestvice, a temelje se kompleksnim istraživanjima šireg prostora. Maksimalni intenzitet potresa za povratno razdoblje od 200-500 godina, na temelju seizmološke karte (NN br. 53/91), kreću se na ovom području od 6-7° MCS ljestvice, a važni su za potrebe prostornog i urbanističkog planiranja i projektiranja. Za detaljnije podatke o seizmičnosti potrebno je vršiti lokalna seizmološka, neotektonska i seizmotektonska istraživanja.

Pedološke osobine

Iako kvaliteta poljoprivrednog zemljišta na području općine Drenovci nije utvrđivana na temelju *Pravilnika o bonitiranju zemljišta* (NN 47/82), na temelju postojećeg svrstavanja u bonitetne klase može se orijentacijski utvrditi kvalitetu poljoprivrednog zemljišta. Jedino na području katastarske općine Drenovci ima nešto oranica I. bonitetne klase. Na području ove katastarske općine najviše su zastupljene oranice III. i IV. bonitetne klase, a ima i nešto oranica II. i V. bonitetne klase.

Na području katastarske općine Đurići najzastupljenije su oranice u skupni od III.-V. bonitetne klase (bez izvršenog konkretnog i preciznog klasiranja). Također ima i nešto oranica II. te V. bonitetne klase. Na području katastarske općine Podgajci Posavski, oranice su najlošije kvalitete, uglavnom je zastupljena IV., V. i VI. bonitetna klasa. Najzastupljenija bonitetna klasa oranica na području katastarske općine Rajevo Selo je skupina koju zajedno čini zemljište IV. i V. klase. U manjim su površinama zastupljene oranice II. i III. te VI. bonitetne klase.

Na području katastarske općine Račinovci najzastupljenije su oranične površine III. bonitetne klase, a slijedi skupina površina kvalitete od III.-V. bonitetne klase, bez preciznog detaljnog određenja. Obzirom na kvalitetu poljoprivrednog zemljišta, koje u najvećoj mjeri predstavljaju oranice (95%), te malu zastupljenost I. bonitetne klase, neophodno je kao najvrednije poljoprivredne površine štiti I. i II. bonitetnu klasu, te kao vrijedne poljoprivredne površine III. bonitetnu klasu.

Klima

Klimatske prilike prostora općine Drenovci odraz su klimatskih karakteristika šireg prostora i položaja općine prema panonskom, ravničarskom dijelu šireg područja, te otvorenosti prostora općine prema području Županije i šire. Klimatske prilike ovog prostora, uglavnom, se odlikuju kontinentalnim karakteristikama, što se prvenstveno ogleda u prosječnoj godišnjoj količini i sezonskom rasporedu oborina. Srednja godišnja količina oborina u razdoblju od 1897-1938. godine u Drenovcima iznosila je 800 mm, dok je za grad Županju iznosila 748 mm, za razdoblje od 1961-1978. godine.

Budući je područje Općine Drenovci uglavnom poljoprivredno područje, to su značajne pojave snijega, mraza te tuče. Srednji godišnji broj dana sa snijegom za Spačvu iznosi 32,6 dana. Također je značajna pojava mraza, osobito ranih jesenskih i kasnih proljetnih. Najčešći se mrazovi javljaju u prosincu i ožujku, a najopasniji su ako se jave u vegetacijskom periodu. Srednja godišnja temperatura zraka u Županji iznosi 11,3°C, a u Spačvanskom bazenu 10,4°C. Maksimalna temperatura zraka javlja se u razdoblju do V-IX. mjeseca, dok je minimum temperatura zraka od XI-IV mjeseca. Temperature zraka na području Spačvanskog bazena imaju određena odstupanja od šireg prostora, budući da je to zatvoreno područje, veće vlažnosti zraka, te manje izrazitih kontinentalnih obilježja.

U godišnjoj ruži vjetrova na ovom prostoru najučestaliji su vjetrovi iz sjeverozapadnog kvadranta na koje otpada više od jedne petine strujanja godišnjoj raspodjeli strujanja zraka, a prema izvršenim mjerenjima, rijetki su jaki vjetrovi, prosječno godišnje 4,9 dana s jakim vjetrom jačine 6 bofora, a svega 0,4 dana godišnje s olujnim vjetrom jačine 8 bofora.

Pojave magle vezane su za razdoblje od X-II mjeseca, što znači da su česte u jesenskom i zimskom razdoblju. Godišnje se u prosjeku magla javlja oko 44 dana.

1.1.2. PROSTORNO-RAZVOJNE I RESURSNE ZNAČAJKE

Potencijal skoro svakog prostora, pa tako i prostora na kojemu se prostire Općina za ukupni gospodarski, društveni i kulturni razvoj zavisi i ogleda se u nekoliko povoljnih, odnosno nepovoljnih čimbenika. Načelno to bi prvenstveno trebali biti:

- prostor i okoliš sa svojim resursima i elementima koji se u njemu pojavljuju i koji predstavljaju prirodni temelj svakog života i razvitka;
- stanovništvo, broj, struktura, raspodjela, osobine, način života i njegove potrebe;
- sustav zajedničkog života stanovništva, mreža naselja i manjih središta u mreži seoskih naselja;
- povezanost pojedinih područja Općine međusobno i sa širim državnim prostorom, cestovnim i drugim infrastrukturnim sustavima;
- postojeće gospodarske jedinice razmještene u prostoru, njihova proizvodna i uslužna funkcija;
- sustav društvenih službi i njihovi objekti, obrazovne, kultura, zdravstvo, socijalna skrb itd.;
- organizacija od Države do Općine/Grada u svim njenim oblicima, do sustava lokalne uprave i samouprave;
- geopolitički položaj, gospodarsko i strateško okruženje.
Općenito, posebnim vrijednostima prostora smatraju se:
 - zaštićena područja prirode;
 - spomenici graditeljske baštine;
 - razvedena morska obala /tamo gdje postoji/;
 - resursi: prirodne šume, nezagađena tla, rezerve pitke vode, očuvani kultivirani krajobraz.

Zastupljenost prethodno navedenih prostornih vrijednosti u Općini je razmjerno umjerenog intenziteta.

Prirodni izvori

Od svih navedenih čimbenika, prostor i okoliš predstavljaju temeljno i iskonsko bogatstvo i ograničen prirodni izvor te okvir u kojemu su prisutne sve pojave i odvijaju se sve ljudske djelatnosti. Hrvatska ima veoma kvalitetan prostor i okoliš, a nije osobito bogata, strateškim sirovinama i energetskim izvorima, pa uslijed toga svaki pristup razvitku, traži da se najracionalnije i najekonomičnije gospodari s okolišem i prostorom, a to se odnosi osobito na prostor Općine, zbog moguće ugroženosti prostora primarnom i sekundarnom urbanizacijom potaknutom blizinom jačeg generatora tih procesa, Gradom Županja.

Poljodjelsko zemljište zauzima razmjerno velike površine. Glede kakvoće i pogodnosti tla za poljodjelske kulture prevladavaju oranice i šume. Općina nema nekih značajnijih sirovinških izvora. Nema niti izvora energije. Prirodna komponenta prostora, elementi prirodnog i uglavnom (još) sačuvanog tradicijskog kultiviranog i kulturnog krajobraza općinski su najvredniji prirodni izvori, vrijedni čuvanja. Šumovite površine imaju potencijal za eventualnu prezentaciju prostora Općine u turističkom /rekreativnom/ gospodarstvu.

Prirodna i krajobrazna baština

Planiranje i uređenje prostora mora obuhvatiti ne samo prostor i njegovo funkcionalno uređenje već i sve pojave koje se javljaju u tom prostoru. Temeljni cilj takvog planiranja prostora je postizanje održivog - trajnog i postojanog - razvoja, koji će koristiti sadašnji prostor i okoliš tako da ne dođe do njegovog nepovratnog uništenja. Jedno od osnovnih polazišta modernog pristupa prostornom uređenju jest ravnopravno vrednovanje ciljeva zaštite prostora (prirodnih i kulturnih dobara) i okoliša s ciljevima razvitka već u prvoj fazi planskog procesa. Do danas ove komponente nisu bile dovoljno cijenjene i slabo su bile uključene u ozbiljnija promišljanja strategija gospodarskog razvoja. Neki vrijedni predjeli nisu do sada bili niti uočeni, a time niti zaštićeni. Iz svega proizlazi potreba cjelovitog pristupa zaštiti okoliša. Unatoč destruktiji urbane i ruralne konzistentnosti i primjene općih obrazaca oblikovanja i pojednostavljivanja funkcija i oblika, dijelom su se ipak očuvale povijesne strukture, a ponegdje i atraktivni krajobrasi i vizure, kao glavna uporišta identiteta Općine.

S gledišta temeljne zadaće uređenja prostora Općine, uvažavajući promjene imovinskopravnog sustava, moramo upozoriti na neke moguće opasnosti koje su već prisutne u prostoru:

- opasnosti neracionalnog korištenja prostora,
- opasnosti koje izviru iz želja da se u građevna područja uključe općinska zemljišta iako su ona često nepodesna za izgradnju,
- opasnosti povećanog interesa za izgradnjom na određenim atraktivnim dijelovima vizualno interesantnih, ali time i ekspaniranih prostora, te na plodnim tlima.

Naravno, vrijednost nekog prostora leži i u njegovoj prometnoj povezanosti s važnijim i većim administrativnim, uslužnim i proizvodnim središtima. Tek se tada mogući prirodni i drugi izvori mogu aktivirati. Obzirom na stanje prometnica te prometnih veza Općina je razmjerno dobro prometno otvorena. Tim je veća obveza donošenja dokumenata prostornog uređenja.

Kulturno-povijesna baština

Značajno ishodište za daljnji gospodarski i kulturni razvitak treba imati kulturno-povijesno naslijeđe. Na području općine Drenovci od povijesnih naselja dosad je nije bila zaštićena ni jedna povijesna jezgra naselja. Upisom u Registar nepokretnih spomenika kulture zaštićena je župna crkva sv. Mihovila Arhanđela u Drenovcima (R 108). Rješenjem o preventivnoj zaštiti spomenika kulture nije zaštićeno ni jedno kulturno dobro. Detaljnom inventarizacijom na terenu provjerit će se da li na području općine postoji još kulturno povijesnih vrijednosti koje će se ovim Planom PREDLOŽITI za upis u registar, odnosno štiti će se mjerama ovog plana.

Društvene djelatnosti

Sustav društvenih djelatnosti razvijen je sukladno razini razvijenosti cijele Općine. Postojeća mreža društvenih djelatnosti smještena je uglavnom u sklopu općinskog središta Drenovci. Izvan središta Općine u drugim naseljima smještene su uglavnom samo osnovne škole. Bez obzira na trenutno stanje gospodarstva, industrijska i obrtnička tradicija postoji. Postoje i razmjerno značajnije građevne aktivnosti u izgradnji novih gospodarskih građevina.

Prometnice

Općina je dobro prometno povezana sa širim prostorom kako Županije tako i Države. Općinskim prostorom prolaze slijedeće državne i županijske prometnice:

- D 214** – D55 - Gunja - gr. BiH
- Ž 4172** - Mirkovci (D46) - Privlaka - Otok - Vrbanja - Gunja (D214)
- Ž 4229** - Bošnjaci (D214)-Ž4172
- Ž 4230** - D214 - Soljani - Strošinci - GP Strošinci (gr. SiCG)
- Ž 4231** - Ž4172 - Đurići - Račinovci - Ž4230
- Ž 4232** - Rajevo Selo - D214

te željeznička pruga prvog reda prema Bosni i Hercegovini

1.1.3. PLANSKI POKAZATELJI I OBAVEZE IZ DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA ŠIREG PODRUČJA I OCJENA POSTOJEĆIH PROSTORNIH PLANOVA

Polazišta, temeljna načela i principe uređenja prostora, koji trebaju biti osnova izrade dokumenata prostornog uređenja sustavno navode Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske (Sabor RH, prosinac 1997) i Program prostornog uređenja Republike Hrvatske (NN 50/99) kao krovni dokumenti prostornog uređenja Republike Hrvatske.

1.1.3.1. Pokrivenost područja Općine prostornim planovima

Općina Drenovci prostorno je oblikovana iz dijela bivše općine Županja. Za područje današnje Općine, a to podrazumijeva i naselja do danas su izrađeni i formalno su na snazi slijedeći dokumenti prostornog uređenja:

- Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske, (prosinac 1997) Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja, Zavod za prostorno planiranje.
- Program prostornog uređenja Republike Hrvatske, (NN 50/99), Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja, Zavod za prostorno planiranje.
- Prostorni plan Vukovarsko srijemske županije, (*Službeni vjesnik Vukovarsko srijemske županije*, 7/02.), Zavod za urbanizam i prostorno planiranje, Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.
- Prostorni plan uređenja općine Drenovci (*Službeni glasnik br. 2/99.*)
- Urbanistički planovi uređenja pojedinih naselja unutar općine

1.1.3.2. Konceptualna obilježja prostornog razvoja Općine u važećim dokumentima prostornog uređenja.

1.1.3.2.1. Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske (1997),

Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja-Zavod za prostorno uređenje, Zagreb.

Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske načelno usmjerava rješavanje problema prostornog i infrastrukturnog uređenja, obrađuje pojedine segmente problematike prostora konceptijski i programski na razini interesa Republike ne ulazeći, poradi svog prostornog obuhvata u stvarno rješavanje manjih prostornih cjelina. Stoga ovaj plan treba promatrati kao načelnu strategiju i način ponašanja za Republiku u cjelini kao što to kaže i sam naslov. U njoj treba uočiti postavke i smjernice djelovanja te utjecaje

predloženih rješenja na uže prostore, kao što je to danas Općina Drenovci. Ne ulazeći u opća temeljna načela strategije razvoja prostornog uređenja Republike, možemo izdvojiti za Općinu važne temeljne smjernice korištenja i uređivanja prostora, koje se trebaju primjenjivati na cjelokupnom prostoru Države.

Najbitnije je:

- očuvanje kvalitete prostora,
- uvažavanje prostorno-ekoloških i socio-kulturnih parametara,
- unapređenje specifičnosti ukupne turističke ponude,
- uključivanje kulturno-povijesne baštine u turističku ponudu i
- unapređenje i obogaćivanje asortimana ponude.

Obzirom na problematiku građevnih područja, mišljenje je da ih treba reducirati na realno potrebne površine.

1.1.3.2.2. Program prostornog uređenja Republike Hrvatske (1999.),

Programom se ističu temeljni ciljevi i usmjerenja prostornog razvoja. Potrebno je:

- Osnažiti prostorno-razvojnu strukturu države, uvažavanjem prostorno-funkcionalnih i morfoloških cjelina, mreže naselja i prometno razvojnih pojaseva.
- Povećati vrijednost i kakvoću prostora i okoliša, a razvojne ciljeve prilagoditi značajkama prostora, uz isključenje negativnih utjecaja na prostor i okoliš. Nužan je pozoran izbor razvojnih programa i tehnologije, koji će očuvati vrsnoću prostora i okoliša, a razvoj planirati u granicama prihvatljivog opterećenja prostora.
- Razumno koristiti i zaštititi nacionalna dobra. Svrhovito korištenje i namjenu prostora treba temeljiti na stručnim i znanstvenim temeljima i cjelovitom uvidu u značajke prostora, a usklađeno s europskim kriterijima-standardima, osobito za zaštitu prirodnih resursa i okoliša.
- Uvažavati obilježja i osobitosti područja, prirodnu cjelovitost, ekološku osjetljivost, razvijenost i ograničenost infrastrukture, turističku atraktivnost i druge srodne značajke prostora.
- Razvijati infrastrukturne sustave u skladu s razvojnim potrebama.
- Osigurati učinkovitost sustava prostornog uređenja, osobito u skladu s novim svjetonazorom u korištenju prostora.
- Usmjeriti prostorno-razvojne prioritete prvenstveno poboljšavajući učinkovitost u okvirima već izgrađenog i korištenog prostora.
- Pokretati nove programe gospodarskih aktivnosti poradi poboljšanja kakvoće života na svim, osobito depopulacijskim područjima.

U Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske spominje se općinski i širi prostor u kojemu se Općina nalazi, samo u kontekstu važnih infrastrukturnih i prometnih pravaca osobito auto-cesta i brze željeznice te ostalih magistralnih infrastrukturnih sustava što prolaze ovim prostorom.

1.1.3.2.3. Prostorni plan Vukovarsko srijemske županije (2002.)

Prostorni plan u svemu slijedi temeljne postavke viših dokumenata prostornog uređenja Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske. Temeljne postavke ovih Planova, što su prethodno navedene, kao i mnoge druge koje slijede suvremena stremjenja u planovima prostornog uređenja, osobito postavke koje se odnose na zaštitu kako prirodne tako i kulturne baštine, kriterijski su detaljnije obrađene sukladno prostoru za koji se Plan donio.

Prostorni plan Vukovarsko-srijemske županije jest prvi viši plan na koji se kao niži plan nadovezuje Prostorni plan uređenja Općine Drenovci. Međutim, u vrijeme izrade i donošenja PPUO Drenovci 1998. godine PPUŽ nije bio još donesen. Stoga je bilo nužno, između ostaloga izraditi *Izmjene i dopune PPUO Drenovci* kako bi se prostorno planska dokumentacija Općine u najvećoj mogućoj mjeri uskladila sa Planovima višeg reda.

1.1.3.2.4. Prostorni plan općine uređenja Općine Drenovci (1998.)

Prostornim planom utvrđena je organizacija i namjena prostora te osnovni ciljevi i zadaci Plana - osiguranje uvjeta za ravnomjerni prostorni i polifunkcionalni gospodarski razvitak područja, utvrđivanje režima zaštite prostora (okoliš, baština, obalni prostor i dr.). Konceptcija organizacije i uređenja prostora utemeljena je stanovanju i gospodarstvu kao osnovnim planiranim namjenama. Planom se nastoji osigurati cjelokupnom stanovništvu stambeni prostor unutar domicilnih sredina, kao i pružanje prostornih okvira razvoja svih djelatnosti i ukazivanje na potrebu tržišne orijentacije. Osnovni gospodarski pravac razvitka je poljoprivreda, a korištenje prostora u te svrhe se usmjerava na okrupnjavanje "društvenog vlasništva" na račun privatnog.

U cestovnoj mreži se na području Općine ne planiraju novi zahvati.

Granice građevinskih područja utvrđene su za sva naselja Općine, odnosno za sva naselja stalnog i povremenog stanovanja općine. Unutar granica građevinskih područja planirana je namjena prostora u uvidu zona (stanovanje, središnji sadržaji, rad, zelenilo, zaštitni koridori itd.).

1.1.3.2.5. Ocjena prostorno-planske dokumentacije i razina njene ostvarenosti

Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske, Program prostornog uređenja Republike Hrvatske i Prostorni plan Vukovarsko - srijemske županije

Obzirom da su dokumenti Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske, Program prostornog uređenja Republike Hrvatske i osobito Prostorni plan Vukovarsko srijemske županije doneseni razmjerno nedavno, to se njihova primjena i ocjena njihove primjene nije mogla još odraziti na prostoru Općine.

Prognoza demografskog razvitka

Prognoza demografskog razvitka bazirana je na popisu stanovništva 1981. godine i ranija razdoblja. Prognoza nije realna obzirom na: popis stanovništva 1991. god., ratne migracije i teritorijalno ustrojstvo lokalne samouprave, pa ju je potrebno preispitati i revidirati.

Funkcionalna organizacija prostora

Donošenjem Zakona o područjima županija, Gradova i Općina u Republici Hrvatskoj planirana funkcionalna organizacija prostora s gravitacijskom zonom nije aktualna. Općina Drenovci ima utvrđen teritorij i granice, općinsko središte i naselja koja joj pripadaju.

Granice građevinskih područja

Utvrđene granice građevinskih područja za naselja Općine s detaljno utvrđenom planiranom namjenom površina unutar granica potrebno je preispitati u skladu s današnjim vlasničkim odnosima i potrebama razvitka.

Infrastrukturni sustavi

Planirana rješenja potrebno je uskladiti sa stanjem u prostoru te razvojnim planovima i idejnim projektima HEP-a, HPT-a, HŽ-a, HC-a, INA-e i vodnogospodarskog sustava.

Usklađenje sa zakonskim propisima

Doneseni PPUO je potrebno uskladiti i dopuniti sa Zakonom o područjima županija, Gradova i Općina u Republici Hrvatskoj, Zakonom o prostornom uređenju, Zakonom o poljoprivrednom zemljištu i svim ostalim zakonima i Pravilnicima Republike Hrvatske koji posredno imaju utjecaja na uređivanje i korištenje prostora.

1.1.3.2.6. Problemi i prioritetne aktivnosti uređivanja prostora

Osiguranje prostora za gospodarske djelatnosti

Ustrojem Općine Drenovci, prvi put su se stvorile mogućnosti, ali i obveze Općine da razvija gospodarstvo i osigurava prostor za to, prema vlastitim potrebama i inicijativama. To je problem u prostoru koji prioritetno treba riješiti isto kao i potrebu osiguranja dovoljno prostora za lociranje novih gospodarskih kapaciteta u svakom od naselja.

Uređenje središnjeg dijela naselja Drenovci

Središnji dio naselja Drenovci potrebno je izgrađivati i uređivati u skladu s funkcijama koje treba imati kao općinsko središte. Potrebno je regulirati način i utvrditi režime izgradnje kako ovaj prostor ne bi bio opterećen sadržajima koji negativno utječu na okoliš.

1.1.4. OCJENA STANJA, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA DEMOGRAFSKE, GOSPODARSKE I PROSTORNE POKAZATELJE

1.1.4.1. Ocjena demografskog stanja

Kretanje broja stanovnika

Snažan utjecaj na kretanje i strukturu stanovništva ima geoprometni položaj prostora Općine. Smještena na jugu županijskog kraja uz granicu s Bosnom i Hercegovinom, privlačila je stanovništvo dijela bosanske Posavine, koje se nastanjivalo više ili manje u svim naseljima. Unatoč imigracijama, stanovništvo Općine Drenovci konstantno se smanjuje već tridesetak godina, što upućuje na zaključak da se paralelno odvijao i odliv stanovništva čak veći nego priliv.

Tablica: Kretanje stanovništva po naseljima¹

Naselja	Broj stanovnika u godinama			
	1971.	1981.	1991.	2001.
Drenovci	3.331	2.998	2.755	3049
Đurići	630	534	457	418
Podgajci Posavski	1.682	1.584	1.588	1.588
Račinovci	1.344	1.126	996	962
Rajevo Selo	1.286	1.116	913	1.407
Padež ²	300	430	563	
Ukupno općina:	8.573	7.788	7.202	7.424

Padež nije samostalno naselje, ali za potrebe uređenja prostora, obrađivat će se izdvojeno od Rajevog Sela.

Dugotrajan proces depopulacije uzrokovao je starenje stanovništva. Prosječna starost stanovnika općine prema popisu stanovništva 1991. godine iznosila je 37,2 godine, a najstarije stanovništvo živi u naseljima Đurići i Račinovci. Prema porijeklu, 57,6% stanovnika općine je autohtono, dok je jedna četvrtina rođena izvan države Hrvatske. Područje čitavog Županijskog kraja narodnosno je dosta homogeno, pa tako i u stanovništvu Općine Drenovci Hrvati čine 70% ukupnog stanovništva. Useljavanje iz susjedne države nije bitno narušilo ovu sliku.

Obrazovna razina stanovništva starijeg od 15 godina vrlo je nepovoljna. Prema podacima posljednjeg popisa, polovica stanovništva ima nepotpuno osnovno obrazovanje, a bez ikakve škole je bilo 12,4% stanovnika. Stupanj aktivnosti je također vrlo nizak, svega jedna trećina stanovništva bila je aktivna i to pretežito u poljoprivredi. Podaci ukazuju na slabu gospodarsku razvijenost ovog područja, budući je glavni oslonac egzistencije bila poljoprivreda.

Đurići i Račinovci su naselja s najvećim demografskim problemima, jer nije u pitanju samo depopulacija, već je demografska erozija uznapredovala i bit će ograničavajući činitelj daljnjeg demografskog razvitka. Ovakvo demografsko stanje posljedica je neadekvatne politike gospodarskog razvitka u ranijim razdobljima, a demografska politika nije niti postojala. Složenost problema uvećao je rat, koji je na ovim prostorima indirektno pokrenuo nove demografske procese. Pokrenut je val izbjeglica iz susjedne BiH koji još uvijek traje. Izbjeglo stanovništvo našlo je privremeni smještaj u cijelom županijskom kraju, a u općini Drenovci smješteno je 887 osoba.

1.1.4.2 Ocjena gospodarskog stanja

Od početka devedesetih godina, uslijed političkih i gospodarskih promjena, došlo je do propadanja ili zaostajanja dotadašnjih poduzeća i otvaranja novih. U svakoj od gospodarskih djelatnosti došlo je do povećanja broja novih tvrtki. Najveći broj nastao je u djelatnosti trgovine, industrije, građevinarstva i novčanih usluga.

Industrija pokazuje smanjenje učešće u odnosu na ranije stanje. To se ne smatra povoljnim jer je industrija ipak nositelj razvoja i zapošljavanja. Nova industrijska proizvodnja još je preslaba da bi potaknula razvoj gospodarstva, a stare tradicijske industrijske djelatnosti smanjuju svoje učešće u proizvodnji i zapošljavanju. U razdoblju 1993. do 1997. industrijska proizvodnja pokazuje stalno opadanje. Budući da je proces preustrojstva gospodarstva tek otpočeo, očekuje se daleko veći razvoj industrije u budućnosti, što bi se trebalo odraziti i u Općini u kojoj danas nema velikih industrijskih pogona.

Obrtništvo je kao tradicija vrlo dugo prisutno na području Općine. Obrti su se razvijali prema potrebama pojedinih gospodarskih grana i stanovništva. Temeljna obilježja politike ranijeg sustava prema obrtništvu odnosila su se na ograničavanje razvoja privatnog sektora fiskalnim i drugim nestimulativnim mjerama ekonomske politike. Obrtništvo je bilo na rubu društvenog i gospodarskog interesa. Te se posljedice još osjećaju. Danas se ono treba nametnuti kao snažan gospodarski i financijski čimbenik ukupne gospodarske stabilizacije uz obogaćivanje tržišta raznovrsnim proizvodima i uslugama. Ono treba biti poticaj novog proizvodnog i uslužnog zapošljavanja i izgradnje kvalitetnih stručnih kadrova.

¹ Izvor podataka: - popis stanovništva 1971., 1981. 1991. i 2001. godine
- M. Korenčić: "Naselja i stanovništvo SRH 1857-1971"
- Županija Vukovarsko-Srijemska, Ured za statistiku, - Ispostava Županja.

² Padež je izdvojeni dio Rajevog Sela, a kao dio naselja se iskazuje od 1953. godine

Poljodjelstvo u smislu osnovne gospodarske djelatnosti nije osobito jako razvijeno iako oranice i ostale obradive površine zauzimaju skoro polovicu površine Općine. Već nekoliko desetljeća razvoj poljodjelstva u Općini kao i u Županiji odlikuje napuštanje obradivih površina. Napuštaju se dijelom površine na kojima nema uvjeta za razvoj intenzivne proizvodnje, ali i proizvodno uporabive površine zbog odlaska poljoprivrednika ili zbog toga što se smanjio interes za poljoprivrednu proizvodnju. Osim smanjenja obradivih površina sve je veća pojava neobrađivih oranica. One se još uvijek vode kao obradivo tlo (oranice), ali se stvarno ne obrađuju, na njima se ne proizvodi. Broj aktivnog poljoprivrednog stanovništva se iz više razloga dugi niz godina smanjuje. Većina zaposlenog stanovništva u drugim djelatnostima bavi se i poljodjelstvom kao dopunskom djelatnošću. Osnovno obilježje poljodjelskih gospodarstava je usitnjenost posjeda i njihova rascjepkanost. Poljoprivredu Općine odlikuje voćarska, ratarska i povrtlarska proizvodnja. **Vinogradarstvo** je manje tipična grana iako danas pokazuje znakove pojačanog rasta. U **stočarstvu** orijentacija je na uzgoju goveda, svinja i peradi.

Najvažnija je, u okviru mogućnosti koje pruža okruženje, **gospodarska politika** Općine koja je trajna i usmjeravajuća odrednica razvoja. Njezin je pravi smisao u tome da potiče i ne ometa niti nacionalni, niti regionalni, niti lokalni razvoj. **Poslovna politika** poduzeća i drugih gospodarskih subjekata traži svoj oslonac u svim navedenim odrednicama (raspoloživi resursi, tržište, makroekonomsko okruženje i gospodarska politika) da bi pronašla i iskoristila šanse za opstanak i razvoj.

Primarne djelatnosti su, po zastupljenosti u ekonomskoj strukturi aktivnog stanovništva Općine na zadnjem mjestu po broju aktivnih koji obavljaju djelatnost. Poljodjelstvo ipak ima veliku važnost. Međutim, ono nije dovoljno dobro organizirano, rascjepkano je s usitnjenim posjedima i tržišno je još neprilagođeno. U sekundarnim djelatnostima radi manji broj stanovnika Općine. U zadnje vrijeme, zahvaljujući mjerama poticanja privatne inicijative, značajnije se razvija djelatnost obrtništva i pružanja osobnih usluga od strane fizičkih osoba.

Uzimajući u obzir i podatke o rasporedu objekata središnjeg i društvenog značaja u naseljima Općine može se reći da je zapravo Općina slabo opremljena funkcijama središnjeg i društvenog značaja, što i nadalje samo potvrđuje zaključak da usprkos razmjerno povoljnog broja aktivnog stanovništva Općine zaposlenog u tercijaru, malo njih radi na području Općine iz čega proizlazi da je Općina slabo opremljena ovim funkcijama.

Navedeno ukazuje na potrebu ozbiljnog pristupa problemu gospodarskog razvoja, na potrebu iznalaženja mjera za poboljšanje gospodarske strukture, stvaranje uvjeta za ubrzan gospodarski i sveukupni razvoj i napredak Općine i time povećanje broja zaposlenih. Može se zaključiti da je trenutna gospodarska struktura te cjelokupna gospodarska situacija u Općini povoljna, ali ne osigurava perspektivni razvoj bez znatnijih ulaganja.

1.1.4.3. Temeljne svojstvenosti naselja i sustava naselja

1.1.4.3.1. Opća strukturna obilježja naselja

U Općini, statistički promatrano temeljem podataka Popisa stanovništva 1991. godine, postoji 5 naselja: Drenovci, Đurići, Posavski Podgajci, Račinovci i Rajevo Selo. Svako naselje, razumljivo, ima zasebnu unutrašnju matricu građenja, svojstvenu kraju slavonske ravnice, koja nije unaprijed zadana nekim planskim geometrijama, nego se povodi za potrebama malih seoskih tradicijskih gospodarstava i tipičnih linearnih naselja. Utjecaj ulice dolazi do punog izražaja. Pa su smještaj, kako naselja, tako i njihovih dijelova rezultat utjecaja ulice i zahtjeva nekadašnje tradicijske poljodjelske proizvodnje. U novije vrijeme stanovnici pod djelovanjem urbanih utjecaja mijenjaju način života i time svoje prioritete podređuju urbanim vrijednostima. Izgradnja duž ulice nastavlja se

- novim načinom izgradnje građevinama suvremenih oblikovnih obilježja i
- širenjem naselja u dubinu u «drugi i treći» red zahvaljujući to poprečnim odvojcima od «glavnih» ulica.

1.1.4.3.2. Veličina i prostorni raspored naselja

Općina površinom spada u velike Općine, ali je brojem stanovnika po kvadratnom kilometru ispod županijskog prosjeka. U svakom slučaju racionalnost organizacije života, prometna pozicija i odnos prema poljodjelskoj produkcionalnoj jedinici dominantno je utjecao na unutrašnju organizaciju naselja, odnosno linearnu izgradnju duž cesta i na raspored naselja u prostoru Općine. Privlačnost i atraktivnost krajobraza u vrlo maloj mjeri dolaze do izražaja u prostornoj distribuciji naseobinskih struktura u okviru prostora Općine.

1.1.4.3.3. Demografski razvoj naselja i demografska prognoza

U vremenu poslije 1991. godine jasan je utjecaj migracija koje su se dogodile kao posljedica Domovinskog rata. Teško je pretpostaviti buduće kretanje i budući broj stanovnika Općine nakon smirivanja migracijskih kretanja. Pretpostavke demografskog rasta vrlo su upitne, budući je rast populacije zavisao od mnogih teško predvidivih čimbenika. U ovom se planu polazi od dvije temeljne pretpostavke:

- u budućnosti se očekuje stabilnost u kretanju prirodnog priraštaja i
- smanjenje migracija, tako da bi dinamika kretanja u razdoblju iza 2002. godine bila manja i stabilna.

1.1.4.3.4. Razina urbanizacije naselja

Problem diferenciranja naselja - gradskih obilježja i onih ostalih još uvijek je prisutan ne samo kod nas već i u svijetu, a osobito je naglašen kod manjih naselja. Posljedica je to jedva zamjetnih, postepenih promjena u korist smanjivanja razlika u načinu života između sela i grada, smanjivanju razlika u funkcionalnim, fizionomsko-morfološkim i drugim obilježjima, intenzivnijeg socijalnog prestrukturiranja poljodjelskog stanovništva itd.

1.1.4.3.5. Funkcionalna klasifikacija naselja

Nisu nam bili pristupačni podaci potrebni za kvantitativnu analizu središnje važnosti naselja u smislu središnje važnosti naselja kako ju je definirao W. Christaller, što bi omogućilo smještanje naselja u kontekst šireg prostora. Međutim, obzirom na prostorni raspored naselja u Općini to u ovom slučaju i nije osobito bitno. Funkcionalna klasifikacija je izvršena u skladu s nodalnim principom. Princip se temelji na ocjeni stupnja koncentracije tercijarnih funkcija u naselju bez obzira na veličinu njegove gravitacije i temeljem te ocjene određuje se njegova nodalna važnost. U smislu nodalne klasifikacije naselja, naselja možemo podijeliti u tri grupe:

- središnja naselja s potpunim brojem središnjih funkcija;
- naselja s nepotpunim brojem središnjih funkcija;
- naselja bez središnjih funkcija.

Možemo reći da prema dobivenim podacima, samo naselje Drenovci ima većinu potrebnih središnjih funkcija, pa može biti svrstano u naselja središnjeg značaja. U naselja s nepotpunim brojem funkcija mogu se smjestiti ostala naselja Općine iako su to samo funkcije trgovine i nekoliko ugostiteljskih lokala. Iako se teoretski trgovina smatra središnjom funkcijom, ona danas obzirom na raširenost skoro gubi to svojstvo u smislu diferencijske važnosti.

1.1.4.4. Temeljna organizacija prostora i namjena površina

1.1.4.4.1. Temeljna postojeća organizacija prostora

Temeljna organizacija prostora Općine i s time u svezi namjena površina prostora Općine u potpunosti je pozitivnoj korelaciji s prometnim smještajem prostora. Poljodjelski prostor Općine mozaik je poljodjelskih površina - oranica, livada i pašnjaka prošaranih rastočenim šumskim površinama većinom u privatnom vlasništvu. Dakle, u Općini do punog izražaja dolazi važnost cestovnih komunikacija za prostorni raspored naselja u prostoru Općine. Ovaj prostor u kojemu se nalaze navedena naselja u potpunosti je, osim stanovanja namijenjen poljodjelstvu.

1.1.4.4.2. Temeljna postojeća namjena površina

Pretežito šumske i poljodjelske površine

Najvećim dijelom prostor Općine pokriva **mozaik poljoprivrednih i nešto malo šumskih površina**, s tek pojedinačnim stambenim i gospodarskim zgradama, koji daje tipičnu sliku krajobraza slavonske prisavske ravnice. Ovaj sklop površina karakterizira velika usitnjenost površina, kako šumskih većinom privatnih tako i poljodjelskih površina uglavnom livada i voćnjaka. Iznimku čini šumski kompleks gospodarskih šuma u sjevernom dijelu Općine. Navedene površine u okviru Općine možemo prostorno diferencirati u dvije temeljne prostorne grupe ili namjene: prostore izrazitih šumskih površina gospodarskih šuma kojima su obrasle padine pobježja i koje spadaju u prekrasne prirodne predjele koje je vrijedno zaštititi kao *zaštićene krajolike* te prostore doline rijeke Save čije se ravničarske površine koriste za intenzivno poljodjelstvo i prošarane su tek sporadično privatnim rastočenim šumskim površinama.

Podaci za privatne šume su nedostupni jer za njih nisu izrađeni "programi gospodarenja". Prema namjeni privatne su šume prvenstveno za podmirivanje potreba vlasnika za drvom, najčešće ogrjevnim, a samo dijelom za druge svrhe.

Pretežito stambene površine naselja

U ovu kategoriju namjene prostora prema katastru ulaze izgrađene površine pet statističkih naselja Općine. U okviru ovih pretežito stambenih površina naselja nalaze se i pojedinačni manji gospodarski sadržaji, kao i poneki, trgovački i uslužni sadržaj.

Površine namijenjene gospodarskim djelatnostima

Postojeća gospodarska osnova na području Općine Drenovci formirana je isključivo na lokalnom resursu, tj. poljoprivrednom zemljištu. Značenje ovog resursa za područje ove općine je u prošlosti bilo toliko, da je područje općine dobilo po njemu svoje osnovno gospodarsko obilježje, poljoprivrednog kraja. Iako u strukturi ukupnih površina poljoprivredno zemljište sudjeluje sa samo 46,3%, poljoprivreda kao djelatnost ipak dominira u ukupnom gospodarstvu. Veličina i vlasnička struktura poljoprivrednog potencijala je sljedeća: Od ukupnih obradivih poljoprivrednih površina gotovo 97% otpada na oranične površine, što ukazuje na oblik poljoprivredne proizvodnje koja je ovdje zastupljena. Radi se isključivo o ratarskoj proizvodnji i manjoj zastupljenosti povrtlarstva. Što se tiče vlasničke strukture u poljoprivrednim površinama 55,5% je privatno vlasništvo, a 44,5% državno.

S obzirom da na području općine nisu do sada razvijeni nikakvi drugi gospodarski kapaciteti izvan poljoprivrede, mogućnosti zapošljavanja lokalnog stanovništva bile su minimalne. Ukoliko se vlasnička struktura nad poljoprivrednim površinama promatra u tom kontekstu, onda je ona bila nepovoljna i to na štetu individualnog sektora. Činjenica da na području općine ima 42,8% šuma u odnosu na njenu ukupnu površinu, u gospodarskom smislu za općinu ne znači mnogo. Šume su državne, uprava šumskog gospodarstva Hrvatskih šuma je u Vrbanji, a Općina Drenovci dobiva samo rudarsku rentu u visini od 2,5% ostvarenog prometa na njenom području. Iako šume na ovom prostoru predstavljaju veliki prirodni potencijal on nije bio niti je sada u funkciji razvitka općine.

Od ostalih djelatnosti u općini zastupljena je nešto malo trgovina i ugostiteljstvo. Do 1990. godine poduzeća koja su imala neke svoje sadržaje (Dukat, Stočar) bila su uglavnom društvena. Pretvorbom su ona postala društvo kapitala. Uz njih osnovano je još nekoliko manjih privatnih tvrtki koje nisu do sada značajnije nastupile niti po opsegu posla niti po broju zaposlenih.

Unutar građevinskih područja naselja ne postoje lokacije na kojima bi se razvijale proizvodne i njima slične gospodarske djelatnosti (servisi, skladišta i sl.). Izuzetak je naselje Drenovci gdje postoji ekonomsko dvorište d.d. "Dukat" i gdje je Prostornim planom (bivše) općine Županja predviđen prostor za industriju, veća individualna gospodarstva i skladišno-servisnu zonu. Na području Rajevog Sela, kao izdvojeno građevinsko područje naselja, nalazi se farma "Zib".

Kod utvrđivanje granica građevinskih područja naselja, bit će neophodno u naseljima ili pogodnim lokacijama izvan njih, osigurati prostore za izgradnju manjih proizvodnih pogona, servisa i skladišta. Nedostatak prostora za ove djelatnosti, kao nivo komunalne opremljenosti naselja uvjetovali su centralizaciju radnih mjesta (prerađivačkih i drugih proizvodnih pogona) u grdu Županji.

Ostale površine

Ostale površine, odnosno «ostala zemljišta» zauzimaju ostale neobrađene površine, lokalne ceste i poljodjelske putove te vodene površine u južnom dijelu Općine.

1.1.4.4.3. Društveni standard

Obrazovanje

Na području Općine Drenovci mrežu ustanova osnovnog obrazovanja čine matična škola u Drenovcima sa područnom školom u Đurićima, matična škola u Podgajcima Posavskim sa područnom školom u Rajevom Selu, te osnovna škola u Račinovcima. Školska zgrada u Rajevom Selu je u potpunosti uništena ratnim djelovanjem iz područja Bosanske Posavine, te je u tijeku izgradnja nove.

Zdravstvo

Na području Općine Drenovci zdravstvena zaštita organizira Dom zdravlja iz Županje preko svoje zdravstvene stanice u Drenovcima i ambulanti u Račinovcima, Rajevom Selu i Podgajcima Posavskim. Kapacitet, sadržaj i nivo usluge ovih zdravstvenih ustanova prikazani su u tablici. Zbog stanja u kojem se nalazi, u Podgajcima Posavskim treba osigurati lokaciju i prostor za izgradnju nove zgrade zdravstvene ambulante.

Kultura

U svim naseljima osim u Rajevom Selu postoje prostorne pretpostavke za organizaciju sadržaja kulture. Općenita je ocjena da se društveni domovi, domovi kulture i slični sadržaji u proteklo vrijeme nisu sadržajno kvalitetno koristili. Izradom prostorno-planske dokumentacije, posebno planirana uređenja naselja, bit će neophodno utvrditi lokacije za izgradnju ili dogradnju zgrada sadržaja kulture. Pri tome treba voditi računa o njihovom višenamjenskom korištenju te o realnim potrebama svakog naselja.

Šport i rekreacija

Sadržaji za šport i rekreaciju nalaze se u svim naseljima. Razmješteni su prema namjeni u dvije skupine kao: igrališta za male športove uz osnovne škole i nogometna igrališta u naselju. Niti jedna osnovna škola nema športsku dvoranu. Opća karakteristika postojećih športskih terena u naselju (nogometnih igrališta) je da nemaju dovoljno mjesta za proširenje odnosno razvoj u športske centre. Kako nije izrađena studija Mreža i razmještaj objekata fizičke kulture, nije moguće detaljno opisati njihov sadržaj, kapacitet i razmještaj.

1.1.4.5. Ocjena stanja prirodnih vrijednosti i krajobraznih svojstvenosti kraja

Prostor Općine Drenovci pruža se u najjužnijem dijelu spačvanskog bazena Zapadno i južno granicu općine čini tok vijugave rijeke Save s izraženim meandrima. Znatne površine općine čine obradive površine s livadama te pojasevi spačvanskih šuma sve do obale rijeke Save. Prirodne i krajobrazne osobitosti i vrijednosti prostora općine određene su reljefom, klimatskim i geološkim čimbenicima, vegetacijom i djelovanjem čovjeka. Reljef cjelovitog područja spačvanskog bazena pa tako i zadanog prostora je valovita nizina savske potoline s uzdignutim terenima - uzvisinama tzv. "grede", s *nizama* i barama. *Nize* se nalaze između bara i greda i to su prostori u koje poplavna i oborinska voda redovito ulazi ali se ne zadržava dugo, dok je podzemna voda uvijek na domaku korijenja drveća.

Geološko petrografski supstrat tla mikrouzvisina, niza, i bara čine pleistonski sedimenti tzv. infuzioni (močvarni) prapor (les) koji je bliže vodotocima u većoj ili manjoj mjeri izmiješan i prekriven mlađim naplavinama aluvija. Geološka građa uz ostale prirodne i artificijelne čimbenike utjecala je i na razvoj tala. Dominira nizinski pseudoglej, smeđa tla a iznad aluvijalnih nanosa razvili su se tipovi močvarnih tala dok na najmlađim riječnim nanosima šljunčani sprudovi.

Na ovom području prevladava toplo umjerena kišna klima. Oborine su jednoliko razdijeljene tijekom čitave godine time da najsušniji dio godine je izražen ljeti.

Čovjek se je stoljećima na ovom prostoru borio protiv poplava, krčio iskonske šume za obradive površine i svojim djelovanjem stvorio današnju sliku nizinskog krajobraza spačvanskog bazena istočne Slavonije s nepreglednim poljodjelskim površinama u koja su utkana tipična ušorena slavonska sela i s očuvanim kompleksima izvornih šuma uz rijeku Savu i sjeverno i istočno od naselja Podgajci Posavski.

Cjelokupno prostrano područje spačvanskog bazena pa tako i područje općine vegetacijski pripada Euro sibirskoj –sjeverno-američkoj regiji ilirske provincije. Od primarnih prirodnih vrijednosti očuvane su znatne površine šuma hrasta lužnjaka koje se u odnosu na mikrojefnu raznolikost nizine; grede, *nize* i bare javljaju u više asocijacija. Na mikrouzvisinama i u nizama zastupljena je zajednica hrasta lužnjaka i običnog graba (*Carpino betuli-Quercetum roboris*), na nižima i vlažnijim terenima šuma slavonskoga hrasta lužnjaka s velikom žutilovkom (*Genisto Quercetum roboris*). U slavonskoj šumi hrasta lužnjaka dobro uspijeva hrast te poljski jasen, te crna joha.

Osim ovih klimazonalnih zajednica razvijene su i sub asocijacije navedenih zajednica vezano za mikropromjene reljefa, tla i klime. Na mikrouzvisinama (gredama) razvijena je subasocijacija šume hrasta lužnjaka i običnoga graba s bukvom (*Carpino betuli – Quercetum roboris fagetosum*). Raste pojedinačno na gredi a prema kazivanju starosjedilaca (dužičara) iz Drenovaca bukve je bilo znatno više u tima šumama nego danas. Značajka i osebujnost ove asocijacije je raznolikost u flornom sastavu kao i u zastupljenosti grmlja koje u hrastovim sastojinama su rijetki, te ova šuma djeluje osvježujući razbijajući jednoličnost hrastovi šuma. U šumskom sklopu i na poljodjelskim površinama gdje je veća pojava vodenih bara razvijene su biljne asocijacije vodenih i vlažnih staništa. Biljne vrste vlažnih staništa i bara pridolaze i uz meliorativne kanale koji čine gustu mrežu na obradivim površinama. U vodenoj i močvarnoj vegetaciji ističu se žutim i bijelim cvjetovima, lokvanj, lopoč, žabnjak, perunike neposredno uz obale, trstika i šaševi.

Na vrlo vlažnim staništima u plićim barama i tanjurima razvijena je i izvorna zajednica šuma poljskog jasena s kasnim drijemovcem (*Leucoio –Fraxinetum angustifoliae*) i takva područja su krajnja granica za opstanak šume. U priobalju rijeke Save i uz vodotoke pridolazi zajednica vrba i topola (*Salici - Populetum*). U jugozapadnom dijelu općine i u poloju rijeke Save očuvane su i vlažne livade kao i manje prirodno vlažne

površine i bare na kojim staništima su se razvile biljne vrste i zajednice koje prirodno obrastaju vlažna staništa i koja upotpunjuju biološku raznolikost prostora Općine. Vlažnija staništa s barama i plićim tanjurima pružaju se i u sjevernijem dijelu općine. Vlažna staništa u Europi su potpuno potisnute ili su nestale regulacijama vodotoka i isušivanjem tla za obradive površine.

Šumski bazen Spačve kojima pripadaju i šume zadane općine tvori jezgru slavonske šume hrasta. Slavonska šuma hrasta je specifičan fenomen jedinstven u svijetu. U spačvanskom bazenu je najveća površina nizinskih šuma oko 40.000 hektara. Nizinske šume spačvanskog bazena su vrlo bogate i različitom faunom. To su prirodna staništa jelena, srne, divlje svinje, lisice, zeca, kune zlatice, škanjca mišara kojeg će uočiti svaki posjetitelj uz rubove šuma i na šumskim čistinama, orla štekavca, crne rode, mnogih ptica pjevica i močvarica kao i brojnih vrsta leptira i dr.

Izuzetno značajna i opće korisna funkcija šuma spačvanskog bazena i u cjelini šuma sliva rijeke Save je da vežu i troše transpiracijom i intercepcijom i zadržavanjem u šumskom tlu ogromne količine vode (navodi se oko šest milijardi m³) što sprječava visoke vodne valove i osigurava velike količine pitke vode. Šumama ovog područja gospodari Uprava šuma Vinkovci, Šumarije Županija, Gunja i Vrbanja. Šumama kao i poljoprivrednim zemljištem se već decenijama intenzivno gospodari. Danas je slavonska šuma ugrožena zbog poremećene ekološke stabilnosti uslijed regulacije vodotoka, snižavanja nivoa podzemnih voda, onečišćenjima s poljoprivrednih površina koje vodama kanala dospijevaju u šumu i šumsko tlo, probijanjem novih cesta kroz šumski sklop, odlaganjem i deponiranjem komunalnog otpada i dr.

Poljoprivredne površine se u cijelosti obrađuju i nalaze se na mikrouzvisinama nizine izvan doticaja poplavnih voda. Ispresijecane su gustom mrežom kanala koji se slijevaju u regulirana vodotoke Brežnicu i u Savu. Vodotoci područja pripadaju slivu rijeke Save.

Raspored i oblik prostranih oranica s očuvanim brojnim starim "stanovima" i đermom u izmjeni sa masivnim pojasevima šuma sjeverno i istočno od naselja Podgajci Posavski i vlažnijim područjem na jugu u zaobalju Save s vrbicama i sprudovima čini krajobraznu raznolikost područja Općine u sveukupnoj slici spačvanskog krajobraza. Karakteristično je naselje Podgajci Posavski kojeg šume okružuju u obliku potkove između šume i naselja pružaju se obradive površine oranica i livade (kao pašnjaci ili kao livade košanice).

Prostor općine Drenovci je relativno gusto naseljen. U agrarnom krajoliku ističu se veća slavonska naselja Podgajci-Posavski, Rajevo-Selo, Drenovci, Đurići Račinovići. Naselja su do danas očuvala strukturu ušorenog slavonskog sela. Posebnost i značajka je i parkovno uređeni potez zelenila između pročelja kuća i ulice. Na toj širokoj traci zelenila duž ulica ispred kuća zasađene su obično voćke, i to orah, zatim lipa, bagrem, divlji kesten i dr..U nekim ulicama su u novije doba sađene strane vrste četinjača (tuje, pačempresi) koje narušavaju sklad slavonskog sela. Uz kuće i na travnatoj površini izmjenjuje se ljetno i proljetno cvijeće što je također tradicijska kultura uređenja slavonskoga sela. Od cvijeća sadi se kadifca, zvjezdani, lijepi dečki, dragoljub, prkos, a od grmova pajasmin, hortensije, i dr.

1.1.4.6. Ocjena stanja kulturno-povijesnog nasljeđa kraja

Na području općine Drenovci od povijesnih naselja dosad nije bila zaštićena ni jedna povijesna jezgra naselja. Upisom u Registar nepokretnih spomenika kulture zaštićena je župna crkva sv. Mihovila Arhandela u Drenovcima (R 108) te župna crkva Rođenja sv. Ivana Krstitelja u Račinovcima. Rješenjem o preventivnoj zaštiti spomenika kulture zaštićena je župna crkva sv. Ilije Proroka u Rajevom selu. Evidentirana su kulturna dobra; arheološka: Posavski Podgajci - Ključevi, antički arheološki lokalitet, memorijalna područja i obilježja: Đurići- spomen grobnica boraca crnogorske brigade i Rajevo selo - Čisto-spomenik NOB i grobnica žrtava fašizma.

Evidencijom na terenu ustanovljeno je da na području općine postoji još kulturno povijesnih vrijednosti koje bi trebalo predložiti za upis u registar nepokretnih kulturnih dobara, odnosno štiti se mjerama prostornog plana. Relativno su dobro očuvana povijesna naselja, koja su do danas zadržala svoja tipološka i ambijentalna obilježja, te karakterističnu tradicijsku arhitekturu stambenih i gospodarskih građevina. Ona su nositelj prostornog identiteta kulturne regije istočne Slavonije. Ta činjenica treba biti polazište pri budućem planiranju i uređenju prostora općine.

1.1.4.7. Temeljne ekološke svojstvenosti kraja

Radi svoje veličine i radi činjenice da je Općina naseljena sa 36,01 st/km² čini općinski prostor razmjerno malo ugroženim. Ugrožen prostor potencijalnom izgradnjom smješten je duž županijskih cesta i željezničke pruge. Usprkos toga bit će potrebno neprekidno i sustavno štiti cjelokupni prostor Općine. Osobito sjeverna pobrežja. Stoga je potrebno provoditi i mjere za poboljšanje i unapređivanje prirodnoga, kultiviranoga i kulturnog krajobraza. Isto tako i mjere za sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš:

Mjere za poboljšanje okoliša

Za provođenje ovih mjera treba: izgraditi sustav kanalizacije s uređajima za pročišćavanje, osobito na svim mjestima gdje se javljaju veći onečišćivači; spriječiti mogućnost zagađenja zraka industrijskom proizvodnjom koja u Općini ima mogućnost razvoja; redovito treba čistiti naselje od krutog i krupnog otpada i sprječavati divlja odlagališta otpadaka po poljodjelskim i šumskim površinama te otpad odlagati na propisnu deponiju; riješiti problem kućnog i industrijskog otpada; smanjiti uporabu agrotehničkih sredstava koja onečišćuju tlo (pesticide, umjetno gnojivo i sl.) i primjenjivati biološka sredstva u provođenju zaštite poljodjelskih kultura, naročito u dolinama vodotoka.

Mjere za očuvanje okoliša

U sklopu ovih mjera podrazumijeva se da treba: na djelotvorni način štiti kulturne, prirodne i krajobrazne vrijednosti, čuvati prirodna bogatstva i prirodne izvore (šume, poljoprivredne površine, izvore vode, vodotoke i dr.), uključiti lokalne vlasti u aktivno čuvanje okoliša te zaštitu zaštićenih građevina i područja kroz novčanu potporu i općinske odluke.

Mjere za unapređenje okoliša

Ove mjere podrazumijevaju:

- Stvaranje javnoga mnijenja u korist zaštite krajolika, zaštite kulturne i prirodne baštine, smanjenje onečišćenja te gradnju stambenih zgrada na zasadama tradicijskoga graditeljstva;
- U svaki urbanistički i arhitektonski projekt ili studiju, bilo koje vrste, ugraditi elemente zaštite okoliša i krajobraznoga oblikovanja.

Na građevinskom području ne smiju se graditi građevine koje bi svojim postojanjem, ili upotrebom neposredno, ili potencijalno ugrožavale život, zdravlje i rad ljudi u naselju, ili vrijednost okoliša, niti se smije zemljište uređivati, ili koristiti na način, koji bi izazvao takve posljedice. Važno je navesti slijedeće:

- a) Prostornim planom uređenja Županije se treba utvrditi konačna lokacija za odlaganje krutog otpadnog materijala. Prethodna studija za odabir lokacije županijskog odlagališta predložila je lokaciju na području općine Stari Jankovci koja ima niz komparativnih prednosti. Time bio se riješio i problem zbrinjavanja komunalnog otpada Općine.
- b) Ako se na dijelu građevnog područja izgradi javna kanalizaciona mreža i ako postoje za to tehnički uvjeti, postojeće stambene i ostale građevine se moraju priključiti na nju.
- c) Ako na dijelu građevnog područja na kojem će se graditi građevina postoji javna kanalizaciona mreža, stambene i druge građevine se moraju priključiti na nju.
- d) Otpadne vode iz domaćinstva bez kanalizacije moraju se prije ispuštanja u okoliš pročišćavati metodom autopurifikacije u septičnim jamama.
- e) Otpadne vode iz gospodarskih zgrada u domaćinstvu s izvorom zagađenja i gospodarskih postrojenja moraju se prije upuštanja u recipijent pročititi do stupnja na kojem se nalazi recipijent, odnosno, do stupnja i na način predviđen posebnom odlukom Općinskog vijeća.

1.1.4.8. Svojstvenosti prometne i komunalne infrastrukture (postojeće stanje)

1.1.4.8.1. Promet

Cestovni promet

Sustav prometnica u Općini je prema *Odluci o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste* (NN 79/99 i 111/00) zastupljen sa Državnom cestom **D 214** (D55 - Gunja - gr. BiH) te županijskim cestama **Ž 4172** – (Mirkovci (D46) - Privlaka - Otok - Vrbanja - Gunja (D214)), **Ž 4230** – (D214 - Soljani - Strošinci - GP Strošinci (gr. SiCG)), **Ž 4231** – (Ž4172 - Đurići - Račinovci - Ž4230), **Ž 4232** – (Rajevo Selo - D214), **Ž4229** - Bošnjaci (D214)-Ž4172 kao i više lokalnih prometnica.

Ove ceste prolaze cijelim prostorom Općine, križajući se uglavnom sa cestom D 214 koja je glavna cestovna prometnica Općine i koja Općinu povezuje sa preostalim dijelom Županije i Države. Skoro sve prometnice u Općini su asfaltirane.

Na prostoru Općine benzinska postaja izgrađena je samo u Drenovcima, i za sada zadovoljava potrebe opskrbe goriva.

Željeznički promet

Promatranim prostorom općine prolazi i željeznička pruga prvog reda, Vinkovci-Gunja, koja se dalje nastavlja za susjednu državu Bosnu i Hercegovinu preko stalnog međunarodnog graničnog željezničkog prijelaza Gunja - Brčko. Željezničko stajalište nalazi se u središnjem općinskom naselju Drenovci.

Zračni promet

Na prostoru općine nalaze se i dva poljoprivredna uzletišta: Račinovci i Drenovci što omogućava razvoj poljodjelskog i sličnog zrakoplovstva na travnatim uzletištima.

1.1.4.8.2. Pošta i telekomunikacije

Poštanska mreža

Na području Općine postoji poštanska infrastruktura u svom osnovnom vidu koji se sastoji od jedinice poštanske mreže (poštanskih ureda). Broj poštanskih jedinica na području Općine Drenovci zadovoljava sadašnje potrebe po broju poštanskih jedinica, a to su: Drenovci, Podgajci Posavski, Račinovci i Rajevo Selo. One su u potpunosti opremljene i osposobljene za obavljanje svih poštanskih i ostalih usluga, te usluga iz područja telekomunikacija (javna govornica, javni fax promet, prijam i uručenje brzjava u unutrašnjem i međunarodnom prometu). Dostavna područja obuhvaćaju sva naselja Općine. Obzirom na postojeću mrežu poštanskih ureda, smatra se da poštanski uredi u Općini zadovoljavaju.. U planskom razdoblju očekuje se osuvremenjivanje prostora i opreme.

Telekomunikacijska mreža

Na području Općine postoji telekomunikacijska mreža koja se sastoji od uređaja za komutaciju (centrala), prijenosnog puta (telekomunikacijska mreža) i krajnjih korisnika u smislu telefonskih priključaka. Telekomunikacijska mreža na području općine je kvalitetno izvedena i u potpunosti zadovoljava sadašnji stupanj razvijenosti. Mjesne telefonske centrale nalaze se u skoro svim naseljima Općine. Viši komutacijski čvor kojem pripada područje Općine smješten je u Županji, odnosno Vinkovcima (EWSD). Telekomunikacijska mreža pokriva sva naselja Općine.

RTV mreža

Izgrađenih objekata RTV mreže na području općine nema. Cjelokupni prijem ostvaruje se preko odašiljača i repetitora smještenih izvan područja Općine Drenovci.

1.1.4.8.3. Energetski sustav

Elektroenergetika

Elektroenergetske potrebe Općine Drenovci podmiruju se u cijelosti iz elektroenergetske mreže HEP, jer na području općine Drenovci nema proizvodnje električne energije. Elektroenergetska mreža sadržava samo distribucijske naponske razine. Na 35 kV naponskoj razini mreža sadržava jednu 35/10 kV trafostanicu snage 2x4 MVA u Drenovcima te 35 kV zračni dalekovod koji povezuje 35/10 kV trafostanicu u Drenovcima sa 110/35/10 kV trafostanicom u Županji onaj koji povezuje TS u Drenovcima sa 35/10 kV trafostanicom u Brčkom, BiH. Postojeća trafostanica u Drenovcima (2x4 MVA) u potpunosti zadovoljava sadašnje stanje potreba Općine kao i budući razvoj uz pretpostavku da se neće pojaviti zahtjevi za iznimnim povećanjem snage.

Na 10 kV naponskoj razini mreža sadržava orijentaciono 52.900 m zračnih i 2.800 m kablskih dalekovoda. Zračni dalekovodi nalaze se na drvenim stupovima koje bi trebalo zamijeniti sa betonskim stupovima i vodičima AlČe. Dalekovodi u naseljima su većinom na drvenim stupovima koje bi trebalo zamijeniti kablskom mrežom u skladu sa dinamikom Plana investicija DP Elektra iz Vinkovaca. Instalirane snage transformatora su:

1.	Drenovci	1.540 kVA	
2.	Đurići	200 kVA	
3.	Padež (i čisto)	200 kVA	
4.	Podgajci Posavski	770 kVA	
5.	Račinovci	460 kVA	
6.	Rajevo Selo	360 kVA	
7.	Šumarija	100 kVA	
8.	ZIB	630 kVA	(ima svoj agregat)
9.	Željezničko stajalište - Drenovci	100 kVA	
	UKUPNO	4.360 kVA	

Na području Općine Drenovci postoji 35 10(20)/0,4 kV od kojih je 24 u vlasništvu HEP DP Elektra iz Vinkovaca, 10 ih je tuđe osnovno sredstvo, a 1 je za rashodovanje).

Plinoopskrba

Prirodni plin kao ekološki i najjeftiniji energent zastupljen je sve više kao glavni energent u kućanstvima i industriji u istočnom dijelu Hrvatske. U Općini Drenovci prirodni plin još nije doveden tako da je potrebno ostvariti određene preduvjete da bi i Općina Drenovci mogla pristupiti plinifikaciji. Budući da je INA kao jedini veledistributer prirodnog plina s plinovodima došla do Županje to bi ujedno bila i polazišna točka napajanja za Općinu Drenovci.

1.1.4.8.4. Vodnogospodarski sustav

Vodoopskrba

Cjelokupni prostor Općine Drenovci aluvijalna je naplavina rijeke Save pa je u hidrogeološkom smislu pogodan za vodoopskrbu. Unatoč činjenici da prostor gotovo "pliva na vodi" vodoopskrba nije riješena u potpunosti niti u jednom naselju. Stanovništvo se vodom opskrbljuje pomoću plitkih kopanih bunara što je "pogodna osnova" za razvoj bolesti uzrokovanih nehigijenskim načinom opskrbe. Djelomično izgrađeni sustav nalazi se jedino u općinskom središtu - naselje Drenovci. Bunar u Drenovcima izveden je 1975. godine, a njime su zahvaćeni vodonosno slojevi na dubini od 35-39 i 41-49 m. Kapacitet bunara iznosi 15 l/s, a njemu odgovara dinamički nivo podzemne vode od 7,64 m. Kvaliteta zahvaćene vode ne odgovara u potpunosti, a prerada vode se ne radi. Pokrivanje dnevnih oscilacija vrši se hidroforškim postrojenjem što ima za posljedicu diskontinuiran rad crpnog agregata. Dužina izgrađene vodovodne mreže iznosi oko 9.500 m.

Stanovnici i ostali korisnici vode u svim ostalim naseljima vodom se opskrbljuju iz kopanih bunara kojima je zahvaćen prvi vodonosni sloj podzemne vode, najviše podložan onečišćenju. Neki bunari su na nedovoljnoj udaljenosti od septičkih jama, staja, gnojišta i ostalih izvora onečišćenja, pa je kvaliteta zahvaćene vode problematična. Stanje kvalitete vode u posljednje se vrijeme još više pogoršava upotrebom pesticida i ostalih kemijskih preparata u poljoprivrednoj proizvodnji. Kako bi se što prije saniralo ovako loše stanje, Općina je naručila izradu ldejnog rješenja vodoopskrbe, a za naselja Račinovci-Đurići izrađena je izvedbena dokumentacija izvorišta i mreže.

Odvodnja otpadnih voda

Postojeće stanje odvodnje svih naselja u Općini Drenovci karakterizira činjenica da ne postoji organizirano prikupljanje otpadne i sanitarne vode javnim odvodnim sustavom, dok je odvodnja oborinske vode riješena u sklopu odvodnje prometnica i poljoprivrednih površina. Drugim riječima, trenutno je formiran razdjelni sustav odvodnje.

Sanitarne i otpadne vode prikupljaju se lokalno, po mjestu nastanka putem septičkih i crnih jama. Ovi objekti izvedeni su tako da omogućuju infiltraciju prikupljene nečiste vode u podzemlje i miješanje s čistom vodom u prirodi. Geološki sastav podzemlja pogoduje brzom infiltraciji nečiste vode i onečišćenju plitkih vodonosnika koji su još uvijek osnova vodoopskrbe naselja u općini. Filtriranje zasićene otpadne vode kroz gornje slojeve zemlje dovodi do zapiranja terena oko septičkih (crnih) jama i stvaranja prirodno nepropusnog ili slabo propusnog sloja. Slijedom toga jame, koje se 20-ak godina nisu morale prazniti, zahtijevaju učestalo pražnjenje. Uobičajeni način pražnjenja sadržaja septika sastoji se u prepumpavanju cjelokupnog sadržaja u najbliži otvoreni kanala. Najkritičnije je u naselju Drenovci koji imaju djelomično izgrađenu vodoopskrbnu mrežu. Izvedba javnog sustava za sobom vuče i viši standard glede potrošnje pitke vode, što u konačnici znači i brže punjenje septika (dakle, i češće pražnjenje u kanale).

Preostale vode koje se javljaju na ovom području su oborinske vode. Za njihovo prikupljanje i odvodnju postoji mreža otvorenih kanala uz prometnice kao i mreža sustava za odvodnjavanje i navodnjavanje. Nažalost, ne postoji mogućnost kontrole nečistoće vode koja se na ovaj način skuplja sa asfaltiranih prometnih površina u naseljima i izvan njih.

Vodno gospodarstvo

Područje Općine Drenovci dio je Biđ-Bosutskog melioracijskog areala. Glavni recipijent i odvodnik sliva je vodotok Bosut koji odvodi vodu u Savu gravitacijom ukoliko to vodostaji Save dozvoljavaju. Pri visokim savskim vodostajima voda iz Bosuta se odvodi pomoću crpne stanice kapaciteta 30,0 m³/s. Na žalost, nakon agresije veliki dio sustava i sama crpna stanica doživjeli su određena razaranja.

Dio nizinskog dijela sliva, neposredno uz Savu, na području Rajevog Sela, Đurića, Račinovaca, gravitira direktno u Savu. Odvodnja se kod niskih vodostaja Save vrši gravitacijom, a kod visokih voda pomoću crpnih stanica. Crpne stanice Teča i Konjuša izgrađene su 1933. godine, CS "Teča" kapaciteta je 3,56 m³, a CS "Konjuša" 2,80 m³/s. Unatoč tome područje još uvijek nije zadovoljavajuće odvodnjeno, odnosno nije odvodnjeno prema potrebama suvremene odvodnje i zahtjevima poljoprivredne proizvodnje.

Cjelokupan prostor općine Drenovci ugrožen je poplavnim vodama rijeke Save unatoč tome što je branjen izgrađenim Savskim nasipom. Postojeći Savski nasip sa zapada i juga štite, nedovoljnim stupnjem sigurnosti, Općinu Drenovci od savskih voda. Početak nasipa je kod Sl. Broda, a završetak na granici Republike Hrvatske prema Srbiji i Crni Gori. Od poplave, ukoliko bi do nje došlo, izuzeto bi bilo jedino uzvišeno područje dijela naselja Drenovci.

Osim poplavnim vanjskim vodama, područje Općine Drenovci je ugroženo i od unutarnjih voda. Usporene vode Spačvanskog bazena utječu na slabiju odvodnju pojedinih areala. Poplava u Drenovcima 1986. godine nastala je kao posljedica lošeg odvodnog sustava. Naime, tada je dio kanala Drenovača bio zatrpan i nije mogao vršiti odvodnju sliva. Najviše problema od plavljenja prisutno je na području Podgajaca. Ovdje je odvodnja vezana uz kanal Zib-Briznica. Taj kanal u dužini cca 7 km prolazi kroz šumu i stoga ga je teško održavati. Slivno područje je bivši meandar Save i kao takvo je uvjetno obradivo poljoprivredno zemljište. Za odvodnju je izgrađena crpna stanica Zib kapaciteta 0,5 m³/s. Na poljoprivrednim površinama se uzgajaju kulture koje nisu ozime jer su površine svake zime poplavljene. U području djelovanja crpnih stanica Teča i Konjuša kod visokih savskih voda nema većih problema, dakako ukoliko crpne stanice rade. No ukoliko je kišno razdoblje duž, korita kanala se napune i tada može doći do plavljenja lokalnog karaktera. Veći je problem što kod visokih vodostaja u kanalima poljoprivredni strojevi zbog raskvašenosti ne mogu na poljoprivredne površine.

Stanje regularnosti vodotoka nije u potpunosti zadovoljavajuće. Vodotoci I. i II. reda regulirani su za određeni poticajni profil i određenu niveletu korita. Uslijed prošlih ratnih djelovanja sustav je u lošem stanju, a srušeni su i pojedini mostovi što prijeći dobro provođenje voda.

1.1.4.8.5. Postupanje s otpadom

Temeljna zakonska regulativa uspostavljena je proglašenjem *Zakona o otpadu* 1995. godine. Zasad još uvijek nema kvalitetnog rješenja zbrinjavanja krutog otpada na području Općine u skladu sa Zakonom, pravilnicima i normama. To bi moglo stvarati ekološke probleme u blizini raspoloživih prirodnih resursa za razvoj poljodjelstva i eventualno seoskog turizma. Ukoliko se ne riješi na kvalitetan način i jedinstveno za cijelo šire područje, to može predstavljati ograničenje u budućem razvoju. Na području Općine je više manjih neuređenih odlagališta otpada. Otpad iz svih naselja se organizirano odvozi izvan Općine.

Planirano odlagalište otpada za potrebe Vukovarsko-srijemske županije nalazi se na području Općine Stari Jankovci (lokalitet "Vrapčana"). Ono pruža vrlo povoljne mogućnosti odlaganja komunalnog otpada za cijelu Županiju, pa tako i Općinu Drenovce i susjedne općine. Prethodna istraživanja potvrđuju opravdanost ove lokacije.

1.1.4.9. Mogućnosti i ograničenja prostornog razvoja i uređenja

Prirodni potencijal Općine karakterizira razmjerno bogat izvor sirovinskih resursa, bogatstvo prirodnih uvjeta, klima, reljef, vegetacija, vrijedni krajobrazi zajedno s naslijeđenim materijalnim i drugim kulturnim svojstvenostima premda u skućenim prostornim okvirima i ne u najatraktivnijem izboru, Općini ipak daje mogućnosti za razvoj poljodjelstva, proizvodnih djelatnosti (obrtništva i manjih proizvodnih jedinica), uslužnih djelatnosti te iskorištavanja mineralnih sirovina.

1.1.4.9.1. Mogućnosti i ograničenja u odnosu na gospodarski razvoj

Na temelju izrađene analize trenutnog gospodarskog stanja u Općini te dosad stvorenih preduvjeta za daljnji gospodarski razvoj mogu se razložiti slijedeće mogućnosti, ciljevi i ograničenja gospodarskog razvoja od interesa za cjelokupni održivi razvitak Općine i poboljšani društveni standard. Razvojne mogućnosti i prednosti se očitavaju iz činjenica: da se Općina nalazi razmjerno blizu Grada Županja, gospodarski vrlo razvijenom i demografski visoko naseljenom te da ima mogućnost spoja sa postojećom prugom na željeznički pravac Zagreb – Vinkovci - Tovarnik, što joj, u odnosu na današnje stanje, daje daljnje razvojne prednosti i mogućnosti. Naprijed navedene prednosti i raspoloživi ostali prirodni resursi stvaraju mogućnosti za budući gospodarski razvoj prvenstveno orijentiran na:

- a) razvoju poljodjelstva,
- b) daljnji razvoj industrije koja u Općini već postoji,
- c) razvoju određenih uslužnih djelatnosti, a bilo bi povoljno s naglaskom na visoko učešće ljudskih potencijala izraženo kroz stručnu naobrazbu, što traži neke preduvjete,
- d) razvoju izletničkog i seoskog turizma u sjevernim i južnim krajobrazno privlačnim zonama Općine,
- e) razvoju malog poduzetništva i obiteljskog gospodarstva u obrtničkim zanimanjima u ovisnosti o raspoloživim sirovinama i interesima napućenog stanovništva.

Prednost ovog kraja se vidi u povećanju zahtjeva za ekonomskim i ekološkim održivim razvojem u poljodjelstvu kao osnovnoj gospodarskoj djelatnosti i njenim komplementarnim djelatnostima s mogućnošću razvoja seoskog turizma upravo radi današnjeg i budućeg prometnog položaja. Prednost poljodjelske proizvodnje proizlazi iz njezine strukture, prvenstveno orijentirane na uzgoju žitarica i poljodjelskih lako pokvarljivih povrtlarskih kultura tipičnih za blizinu i okolicu potrošačkog centra kao što je Županija i Vinkovci.

1.1.4.9.2 Ograničenja gospodarskog razvoja

Pored istaknutih prednosti i mogućnosti gospodarskog razvoja temeljenih prvenstveno na izraženim prednostima, postoje i određeni ograničavajući činitelji za ubrzani i željeni gospodarski razvoj. Jedan od ograničavajućih činitelja za razvoj poljodjelstva, pored već iznesenih prednosti, u svakom slučaju je razmjerna usitnjenost posjeda kao vrlo ograničavajući čimbenik. Imajući u vidu postojeću razvijenost gospodarstva i svojstvenosti prirodnih potencijala za razvoj poljodjelstva, može se ustvrditi da mogućnosti gospodarskog razvoja postoje, da upućuju na razvijanje poljodjelstva koje bi trebalo temeljiti na prigradskim kulturama, seoskom turizmu, industrijskoj preradi i osobito razvoju servisa i usluga.

Može se općenito utvrditi da postoje mogućnosti razvoja u okvirima predviđenog rasta. To osobito vrijedi zbog činjenice da je postojeća izgrađenost razmjerno rijetka i da se stambena izgradnja u velikom dijelu Općine može odvijati popunjavanjem postojećih naselja, odnosno postojećih građevinskih područja. Pri tome svakako treba razlikovati novu izgradnju odnosno nove dijelove naselja, od starih tradicijskih još izglednih, duž prometnica, linearno izgrađenih dijelova.

1.1.4.9.3. Mogućnosti i ograničenja u odnosu na prostorno-krajobrazne i prirodne vrijednosti

Doživljaj krajolika Općine složen je od nekoliko čimbenika koji u zajedničkom djelovanju ostavljaju na promatrača povoljne utiske. S jedne strane to je krajobraz sjevernog dijela Općine pokriven mozaikom šumskih površina. S druge strane to je nizinski reljef doline rijeke Save. Osobitu krajobraznu vrijednost imaju i poljodjelske površine. Osobitost prostora izražena je u prirodnim i kulturnim datostima, njihovom stapanju u jednu cjelovitu sliku, koja obilježava identitet prostora.

Izuzetno bi bilo važno sačuvati elemente *kulturnog krajobraza*. To se odnosi na većinu gabarita tradicijskih i naselja koja koriste prednosti smještaja određene reljefom i krajobrazom. A u tu svrhu osim zadržavanja slobodnih neizgrađenih područja s visokim raslinjem na njihovim rubovima, nužan je nadzor i nad unutrašnjom gustoćom izgradnje unutar naselja. Ona ne bi smjela gustoćom, ali niti disperzijom nadići povijesne razmjere kako bi se održao izvorni sustav osobina i osobitosti *kulturnog krajobraza*.

Sve nabrojeno prepoznatljive su prirodne i krajobrazne vrijednosti, koje čine ovaj kraj osobitim. Posebnost je izražena u izmjenama prirodnih i kultiviranih segmenata, njihovom stapanju u jednu cjelovitu sliku, naglašavajući identitet prostora. Stoga u prostornom razvoju Općine treba uzeti u obzir ove vrijednosti i ugraditi ih u rješenje. Treba očuvati postojeće šumske komplekse i šumska staništa. Šume se ne mogu krčiti radi izgradnje niti se može graditi na potencijalnim šumskim staništima, a treba i očuvati današnja plodna polja od izgradnje.

1.1.4.9.4. Mogućnosti i ograničenja u odnosu na kulturno-povijesne cjeline i građevine

Općenito je nedovoljna aktivna briga društva za spomenike kulturne baštine kojih nisu sustavno istraženi ni obrađeni na način neophodan za provedbu mjera zakonske zaštite. Na području općine treba istražiti zaštititi područja arheoloških nalazišta i cjeline građevina i njihova okoliša. Postojeće građevine i lokalitete kulturnog nasljeđa treba istražiti i prezentirati vrijednosti javnosti.

Termini "*ograničenja*" i "*mogućnosti*" zorno oslikavaju odnos današnjeg društva spram baštine i njene zaštite. Tome nas zaključku vodi i općenito nedovoljna aktivna briga za spomenike kulturne baštine od kojih mnogi još nisu sustavno ni obrađeni na način neophodan za provedbu mjera zakonske zaštite. Ona bi se pak trebala voditi sa trijeznim zoniranjem područja mogućeg budućeg rasta i razvoja naselja. Izuzetno bi bilo važno sačuvati elemente *kulturnog krajobraza*. To se odnosi na većinu gabarita tradicijskih i povijesnih naselja potpuno sraslih sa reljefom krajobraza. A u tu svrhu osim ostavljanja slobodnih prostornih zona s raslinjem na njihovim rubovima, nužan je nadzor nad unutrašnjom gustoćom izgradnje. Ona ne bi smjela nadići svoje povijesne razmjere kako bi se održao izvorni sustav osobina i osobitosti *kulturnog krajobraznog*.

U Općini nema osobito vrijednih kulturno-povijesnih spomenika nacionalne važnosti. Stoga, obzirom na svojstvenosti prostora u Općini, posebno u prostorima gdje već postoji izgradnja, može se općenito kazati da postoje mogućnosti razvoja u okvirima predviđenog rasta. To osobito vrijedi zbog činjenice da je postojeća izgrađenost razmjerno rijetka i da se stambena izgradnja u velikom dijelu Općine može odvijati popunjavanjem postojećih naselja, odnosno postojećih građevinskih područja.

Poglavlje 1: POLAZIŠTA

1.	POLAZIŠTA.....	1
1.1.	POLOŽAJ, ZNAČAJ I POSEBNOSTI PODRUČJA OPĆINE U ODNOSU NA PROSTOR I SUSTAV ŽUPANIJE I DRŽAVE.....	1
1.1.1.	TEMELJNI PODACI O STANJU U PROSTORU	1
1.1.1.1.	Smještaj, geoprometni položaj i veličina	1
1.1.1.2.	Prirodne svojstvenosti kraja	1
1.1.2.	PROSTORNO-RAZVOJNE I RESURSNE ZNAČAJKE	3
1.1.3.	PLANSKI POKAZATELJI I OBAVEZE IZ DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA ŠIREG PODRUČJA I OCJENA POSTOJEĆIH PROSTORNIH PLANOVA.....	5
1.1.3.1.	Pokrivenost područja Općine prostornim planovima.....	5
1.1.3.2.	Konceptualna obilježja prostornog razvoja Općine u važećim dokumentima prostornog uređenja.	5
1.1.3.2.1.	Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske (1997),.....	5
1.1.3.2.2.	Program prostornog uređenja Republike Hrvatske (1999.),.....	6
1.1.3.2.3.	Prostorni plan Vukovarsko srijemske županije (2002.).....	6
1.1.3.2.4.	Prostorni plan općine uređenja Općine Drenovci (1998.).....	6
1.1.3.2.5.	Ocjena prostorno-planske dokumentacije i razina njene ostvarenosti.....	7
1.1.3.2.6.	Problemi i prioritetne aktivnosti uređivanja prostora	7
1.1.4.	OCJENA STANJA, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA DEMOGRAFSKE, GOSPODARSKE I PROSTORNE POKAZATELJE	7
1.1.4.1.	Ocjena demografskog stanja	7
1.1.4.2.	Ocjena gospodarskog stanja.....	8
1.1.4.3.	Temeljne svojstvenosti naselja i sustava naselja.....	9
1.1.4.3.1.	Opća strukturna obilježja naselja.....	9
1.1.4.3.2.	Veličina i prostorni raspored naselja.....	9
1.1.4.3.3.	Demografski razvoj naselja i demografska prognoza	10
1.1.4.3.4.	Razina urbanizacije naselja	10
1.1.4.3.5.	Funkcionalna klasifikacija naselja	10
1.1.4.4.	Temeljna organizacija prostora i namjena površina.....	10
1.1.4.4.1.	Temeljna postojeća organizacija prostora	10
1.1.4.4.2.	Temeljna postojeća namjena površina	10
1.1.4.4.3.	Društveni standard.....	11
1.1.4.5.	Ocjena stanja prirodnih vrijednosti i krajobraznih svojstvenosti kraja	12
1.1.4.6.	Ocjena stanja kulturno-povijesnog nasljeđa kraja.....	13
1.1.4.7.	Temeljne ekološke svojstvenosti kraja.....	13
1.1.4.8.	Svojstvenosti prometne i komunalne infrastrukture (postojeće stanje).....	14
1.1.4.8.1.	Promet	14
1.1.4.8.2.	Pošta i telekomunikacije	15
1.1.4.8.3.	Energetski sustav	15
1.1.4.8.4.	Vodnogospodarski sustav.....	16
1.1.4.8.5.	Postupanje s otpadom	17
1.1.4.9.	Mogućnosti i ograničenja prostornog razvoja i uređenja	17
1.1.4.9.1.	Mogućnosti i ograničenja u odnosu na gospodarski razvoj	17
1.1.4.9.2.	Ograničenja gospodarskog razvoja	18
1.1.4.9.3.	Mogućnosti i ograničenja u odnosu na prostorno-krajobrazne i prirodne vrijednosti.....	18
1.1.4.9.4.	Mogućnosti i ograničenja u odnosu na kulturno-povijesne cjeline i građevine	18